

วัตถุประสงค์ในการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์การเกษตรกรในการมีส่วนร่วม กำหนดนโยบายด้านการเกษตร มีดังนี้ 1. ศึกษาโครงสร้างการมีส่วนร่วมขององค์การเกษตรกรในการกำหนดนโยบายด้านการเกษตร 2. ศึกษาปัญหาข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย 3. ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์การเกษตรกรในการมีส่วนร่วม กำหนดนโยบายด้านการเกษตร

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยกลุ่มเป้าหมายที่สัมภาษณ์ในครั้งนี้ คือกลุ่มบุคคลจากหลากหลายสาขาอาชีพ กล่าวคือ จากเกษตรกร นักธุรกิจการเกษตร นักวิชาการ นักการเมือง และข้าราชการ จำนวน 21 คน และผู้ศึกษายังได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จากหนังสือ วารสาร บทความ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย รายงานการประชุม จากเว็บไซต์ จากการถอดเทปคำบรรยาย การศึกษาคุณตลอดจนจากประสบการณ์ตรงของผู้ศึกษาในการบริหารองค์การสมาคมสหพันธ์เกษตรกรเพื่อการพัฒนา ประเทศไทย (สภท.) เป็นระยะเวลากว่า 7 ปี นำมาวิเคราะห์และอภิปรายผล ตอบโจทย์ตามวัตถุประสงค์การศึกษา โดยใช้แนวการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิด และเทียบกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาที่มีข้อค้นพบดังนี้ โครงสร้างการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการเกษตรมีสามลักษณะคือ นโยบายที่เกษตรกรไม่มีส่วนร่วม การกำหนดนโยบายดำเนินการโดยข้าราชการ นักการเมือง นักธุรกิจ และองค์กรระหว่างประเทศ เช่นนโยบายโคล้านตัว นโยบายเขตการค้าเสรี นโยบายที่เกษตรกรมีส่วนร่วมแต่มีบทบาทน้อย เช่น นโยบายกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และนโยบายที่เกษตรกรมีส่วนร่วมและมีบทบาทมาก เช่นนโยบายอ้อยและน้ำตาล

ปัญหาข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายขององค์การเกษตรกรพบว่าในกฎหมายไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรมีส่วนร่วม องค์การเกษตรกรมีเงินทุนในการผลักดันนโยบายน้อย การขาดองค์ความรู้ การขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ขาดผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ยังไม่มีวิสัยทัศน์เป็นแบบอย่างในการพัฒนาตนเอง องค์การไม่เข้มแข็ง ไม่สามารถพัฒนาเป็นสถาบันเกษตรกรได้ ไม่มีโครงสร้างที่เป็นระบบ รวมทั้งมีการแตกความสามัคคีกันภายในองค์การเกษตรกร

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์การเกษตรกรทำได้โดยการสร้างองค์ความรู้แก่เกษตรกร พัฒนาระบบคิดแก่ผู้นำเกษตรกร พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร พัฒนาและจัดระบบโครงสร้างองค์การให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลิตผู้นำเกษตรกรที่สามารถทำงานระดับกลุ่ม ตำบล จังหวัด ภาคและระดับชาติ ตลอดจนระดับนานาชาติ ประสานการปฏิบัติงานกับองค์การประชาชนอื่น ๆ และองค์การเกษตรกรนานาชาติเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเกี่ยวหนุนในการผลักดันนโยบายเกษตรให้เกิดประสิทธิผล

Title of Research Paper : Development of the Role of Farmers Organizations in Setting the Agricultural Policy
Author : Miss. Sudaporn Sittisathapornkul
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2006

The study was aimed at (1) examining the participation of farmers organizations in setting the agricultural policy, (2) identifying the problems in their participation in setting the agricultural policy, and (3) finding out some way to develop the role of farmers organization in participating in setting policy.

This qualitative research collected the data by interviewing the target groups from various occupations : farmers, agro - business people, academic people, politicians and government officials. There were 21 key-informant in total. Also, the secondary data were taken from related publications, documents, textbooks, journal articles, research, minutes of the meeting, web sites, transcribing lectures from the tape, observation of Farmer's Federations association for Development Thailand (SorKorPor) for more than 7 years. The data were analyzed, discussed and answered the research questions in accordance with the framework of the study and compared the results with related theories and research.

Findings

There are three categories of policy. The first category includes the policies in which farmers do not participate in setting. The policies are determined by government officials, politicians, business people, and international organizations. These policies are, for example, the Million-Cow policy and the Free Trade Area (FTA) policy. The second category consists of the policy in which farmers play little role, such as the Agricultural Rehabilitation and Development Fund policy. The third category includes the policies which farmers play a great role in setting. These policies are, for instance, the Sugar Cane and Sugar policy.

Problems in participation in setting the agricultural policy One problem is that the law does not give an opportunity for farmers to participate in policy-setting. Next, the farmers organizations have little money to drive the policy, lack the body of knowledge, cannot get access to related information, and lack efficient leaders. The farmers organizations have no vision and no model of self-development to follow. They are not strong enough to become farmers institutes. Their structure was not well organized. The members are not united

To develop the role of the farmers organizations, it is recommended that farmers be given a body of knowledge necessary to run the organizations. Their thinking process must be developed the information system must be improved. The organizations structure must be revised. Leaders that can work at the group, tambon, provincial, regional, national and international levels must be produced. Next the farmers organizations must coordinate with other people organizations and the international farmers organization to exchange. Their opinions and experiences and to support each other so that the agricultural policy will be materialized effectively.